

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гаврилюка Олександра Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 22 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“

Київ
12 березня 2025 року
№ 27-3(II)/2025

Справа № 3-25/2025(48/25)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович (доповідач),
Різник Сергій Васильович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гаврилюка Олександра Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 22 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“ від 22 жовтня 1993 року № 3551–XII (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Гаврилюк О.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частинам першій, другій статті 22, „окремим приписам“ частини другої статті 55, частині першій статті 64 Конституції України (конституційність) статтю 22 Закону України „Про статус

ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“ від 22 жовтня 1993 року № 3551–XII зі змінами (далі – Закон).

Відповідно до статті 22 Закону „рішення підприємств, установ і організацій, які надають пільги, можуть бути оскаржені до районної державної адміністрації, виконавчого комітету міської ради або до районного (міського) суду“; „ветерани війни та члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, члени сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України отримують безоплатну правничу допомогу щодо питань, пов’язаних з їх соціальним захистом, а також звільняються від судових витрат, пов’язаних з розглядом таких питань“.

1.1. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

У травні 2024 року Гаврилюк О.В. звернувся до Луцького міськрайонного суду Волинської області з позовом до Комунального підприємства „Луцьке підприємство електротранспорту“, у якому просив визнати договір, укладений між Луцькою філією Волинського обласного центру зайнятості та Комунальним підприємством „Луцьке підприємство електротранспорту“, про направлення його на навчання за професією „водій тролейбуса“ недійсним; визнати відмову у компенсації втраченого заробітку протиправною; визнати бездіяльність щодо відмови у компенсації вартості послуг протиправною та стягнути з Комунального підприємства „Луцьке підприємство електротранспорту“ втрачений заробіток. Луцький міськрайонний суд Волинської області рішенням від 3 вересня 2024 року відмовив у задоволенні позову Гаврилюка О.В.

Не погодившись з указаним рішенням суду, Гаврилюк О.В. звернувся до Волинського апеляційного суду з апеляційною скаргою.

У зв’язку із несплатою Гаврилюком О.В. судового збору під час подання апеляційної скарги Волинський апеляційний суд ухвалою від 2 жовтня 2024 року залишив апеляційну скаргу без руху та надав Гаврилюку О.В. десятиденний строк для усунення недоліків.

Гаврилюк О.В. подав клопотання про звільнення його від сплати судового збору за подання апеляційної скарги, посилаючись на те, що розмір судового

збору перевищує 5 відсотків розміру його річного доходу. Волинський апеляційний суд ухвалою від 7 жовтня 2024 року у задоволенні клопотання Гаврилюка О.В. відмовив, оскільки він не надав належних та допустимих доказів, які були б підставою для звільнення його від сплати судового збору, та продовжив строк залишення апеляційної скарги без руху.

Гаврилюк О.В. 8 жовтня 2024 року повторно подав клопотання про звільнення його від сплати судового збору за подання апеляційної скарги, посилаючись на те, що він є учасником бойових дій, а тому підлягає звільненню від сплати судового збору. Волинський апеляційний суд ухвалою від 10 жовтня 2024 року у задоволенні клопотання Гаврилюка О.В. відмовив, оскільки предметом позову не є захист саме соціальних гарантій, наданих законом Гаврилюку О.В. як учаснику бойових дій.

У зв'язку з тим, що Гаврилюк О.В. станом на 12 листопада 2024 року не сплатив судового збору за подання апеляційної скарги, Волинський апеляційний суд ухвалою від 12 листопада 2024 року визнав її неподаною та повернув Гаврилюку О.В.

Не погодившись із указаною ухвалою Волинського апеляційного суду, Гаврилюк О.В. звернувся до Верховного Суду з касаційною скаргою.

Колегія суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду ухвалою від 10 грудня 2024 року відмовила у відкритті касаційного провадження, зазначивши, що „апеляційний суд, врахувавши предмет та підстави позову, зробив обґрунтований висновок, що у цій справі Гаврилюк О.В. як учасник бойових дій не звільнений від сплати судового збору, оскільки зміст заявлених позивачем вимог свідчить, що вони не пов'язані з виконанням ним військових обов'язків та не стосуються його службових обов'язків, захисту його прав як учасника бойових дій“; „оскільки позивач не усунув недоліки скарги в строк, наданий судом ухвалою від 10 жовтня 2024 року, апеляційний суд повернув його апеляційну скаргу відповідно до закону“.

1.2. Гаврилюк О.В. зазначає, що „неконституційність положень статті 22 Закону <...> полягає в частині обмеження доступу до національного правосуддя

ветеранам війни (учасникам бойових дій) за подання позовних заяв, апеляційних та касаційних скарг до судових інстанцій різних рівнів“.

На думку автора клопотання, на підставі частини другої статті 22 Закону „ветерани війни (учасники бойових дій) можуть звернутися до судів різних рівнів за подання позовних заяв, апеляційних та касаційних скарг без сплати судового збору лише у випадках порушення, наданих їм статтею 12 Закону <...> соціальних пільг та гарантій (соціальних прав)“.

Суб’єкт права на конституційну скаргу твердить, що застосування оспорюваних приписів Закону в остаточному судовому рішенні позбавило його „вільного доступу до правосуддя, як пільгової категорії громадян – ветерана війни (учасника бойових дій)“ і на підставі цих приписів йому „було відмовлено у звільненні від сплати судового збору за подання апеляційної скарги, а також відмовлено в оскарженні у касаційному порядку відмови суду апеляційної інстанції у прийнятті до розгляду апеляційної скарги на рішення суду першої інстанції“.

Обґрунтовуючи свої твердження, Гаврилук О.В. цитує приписи Конституції України, Закону, Закону України „Про судовий збір“, а також посилається на судові рішення у його справі, копії яких долучено до конституційної скарги.

2. Розв’язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб’єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт б частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Із аналізу конституційної скарги вбачається, що Гаврилюк О.В., твердячи про невідповідність Конституції України (неконституційність) статті 22 Закону, не обґрунтував, як саме оспорювані приписи Закону порушують його конституційне право на судовий захист, та не аргументував своїх тверджень щодо їх невідповідності частинам першій, другій статті 22, „окремим приписам“ частини другої статті 55, частині першій статті 64 Конституції України.

Суб'єкт права на конституційну скаргу обмежився цитуванням Конституції України, законів України та фактично висловив незгоду із законодавчим регулюванням встановлення учасникам бойових дій пільг зі сплати судового збору, а також із судовими рішеннями у своїй справі, зокрема в частині застосування судами апеляційної та касаційної інстанцій у цій справі оспорюваних приписів Закону.

Конституційний Суд України неодноразово вказував, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й обґрунтувати, як саме закон (його окремі приписи), який був застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване Конституцією України право [ухвали Першого сенату Конституційного Суду України від 13 червня 2018 року № 20-у(І)/2018, Другого сенату Конституційного Суду України від 10 травня 2023 року № 35-у(ІІ)/2023]; цитування Конституції України, наведення змісту законів України без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних норм закону України не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності [ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року № 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018, Ухвала Першого сенату Конституційного Суду України від 22 березня 2023 року № 3-уп(І)/2023]; незгоду з судовими рішеннями не можна вважати обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень закону [ухвали Другого сенату Конституційного Суду України від 6 червня 2018 року № 17-у(ІІ)/2018, від 23 лютого 2022 року № 5-у(ІІ)/2022, від 7 вересня 2022 року № 5-уп(ІІ)/2022].

Наведене свідчить, що Гаврилюк О.В. не обґрунтував тверджень щодо неконституційності статті 22 Закону, а отже, не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гаврилюка Олександра Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 22 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“ від 22 жовтня 1993 року № 3551–ХІІ зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**